

**ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 481 /2003
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Δ' ΤΜΗΜΑΤΟΣ
Συνεδρίαση της 25-11-2003**

Σύνθεση

- Πρόεδρος** : Κων/νος Μπακάλης, Αντ/δρος του Ν.Σ.Κ.
- Νομικοί Σύμβουλοι** : Β. Κοντόλαιμος, Νικηφόρος Κανιούρας, Χρ. Μπότσιος, Γ. Λάζος, Ηλ. Δροσογιάννης.
- Εισηγητής** : Νικηφόρος Κανιούρας
- Ερώτημα** : Υπ' αριθ. πρωτ. 10967/27-11-2002 της Γενικής Δ/σεως Εγγ/κών Έργων και Γεωργικών Διαθρώσεων του Υπουργείου Γεωργίας.
- Περίληψη Ερωτήματος** : Αν, κατ' επανεξέταση του ζητήματος, το οποίο είχε τεθεί με το υπ' αριθ. πρωτ. 3968/28-6-2000 έγγραφο ερώτημα της ίδιας υπηρεσίας και επί του οποίου έχει εκδοθεί η υπ' αριθ. 545/2000 γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος του Ν.Σ.Κ., είναι κατά νόμο

δυνατή η ικανοποίηση του αιτήματος του Σ. Κωνσταντίνου για την ολική ανάκληση της συντελεσμένης απαλλοτριώσεως, που είχε κηρυχθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του Β.Δ. 29/30-4-1953, για την κατασκευή αποστραγγιστικής τάφρου και των αποστραγγιστικών, αποξηραντικών και αρδευτικών έργων Γιάλοβας Πυλίας, και ακολούθως για εξαγορά της απαλλοτριωμένης εκτάσεως από τον προαναφερόμενο ή περιορισμό (τροπή) του δικαιώματος του Δημοσίου με την σύσταση δουλείας διελεύσεως πηγαίων και ομβρίων υδάτων.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Δ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ γνωμοδότησε ομοφώνως, κατά τα ακόλουθα:

1. Η Γενική Δ/ση Εγγ/κών Έργων και Γεωργικών Διαρθρώσεων του Υπουργείου Γεωργίας με το υπ' αριθ. πρωτ. 3968/28-6-2000 έγγραφο της προς το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Γεωργίας ζήτησε γνωμοδότηση επί του, κατά το ανωτέρω έγγραφο, τεθέντος ερωτήματος.

Επ' αυτού εκδόθηκε η υπ' αριθ. 545/2000 γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος του Ν.Σ.Κ., η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Γεωργίας, με σχετική επισημειωματική του πράξη.

2. Με νεότερο έγγραφο της, το υπ' αριθ. πρωτ. 10967/27-11-02 η αυτή, ως άνω, υπηρεσία επανέρχεται επί του ως άνω γνωμοδοτηθέντος ερωτήματός της, κατόπιν υποβολής σ' αυτήν αιτήματος του καθ' ου η αναφερομένη στο πρώτο ερώτημα αναγκαστική απαλλοτρίωση, που σκοπεύει, διαζευτικώς, στην ολική ανάκληση αυτής (απαλλοτριώσεως) και, ακολούθως, στην εξαγορά της

απαλλοτριωμένης εκτάσεως από τον προαναφερόμενο, ή στον περιορισμό (τροπή) του δικαιώματος του Δημοσίου, με τη σύσταση δουλείας διελεύσεως των πηγαίων και ομβρίων υδάτων.

3. Το αίτημα που περιγράφεται, κατά τα ανωτέρω, υπό τα πραγματικά δεδομένα του πρώτου των προαναφερομένων ερωτημάτων, κρίθηκε ως μη νόμιμο, κατά τις ειδικότερες αιτιολογικές σκέψεις της υπ. αριθ. 545/2000 γνωμοδοτήσεως του Ν.Σ.Κ. Με αυτή, δηλαδή, το Ν.Σ.Κ. αποφάνθηκε ότι, υπό τα δεδομένα της συντελέσεως της ως άνω αναγκαστικής απαλλοτριώσεως και της, δι' αυτής, ως ειδικώς και αποκλειστικώς προβλεπομένου μέσου, ικανοποιήσεως σκοπού δημοσίας ωφελείας, δεν ήταν κατά νόμο δυνατή η διοικητική ανάκληση της προαναφερομένης αναγκαστικής απαλλοτριώσεως. Περαιτέρω, ότι, αν ήθελε προκριθεί αρνητική απάντηση εκ του υποβληθέντος (αρχικού) αιτήματος, αρμοδία να επιληφθεί επί της συναφούς υποθέσεως είναι η υποβαλούσα το ερώτημα υπηρεσία, ενώ αν ήθελε προκριθεί θετική απάντηση επί του ιδίου ερωτήματος, αρμοδία να επιληφθεί της σχετικής υποθέσεως είναι η Δ/ση Δημοσίας Περιουσίας - Τμήμα Απαλλοτριώσεως του Υπουργείου Οικονομικών, σύμφωνα με προδιαγεγραμμένη από το νόμο διαδικασία.

4. Με το έγγραφο του δευτέρου ερωτήματος υποβάλλονται ως κρίσιμα, κατ' εκτίμηση του, ως άνω, αιτούντος έγγραφα διαφόρων δημοσίων υπηρεσιών (Κτηματικής Υπηρεσίας του Ν. Μεσσηνίας, Δ/σεως Τεχνικών Υπηρεσιών Ν.Α. Μεσσηνίας, Δ/σεως Γεωργίας και Κτην/φίας της Ν.Α. Μεσσηνίας και της Γενικής Δ/σεως Περιφέρειας Πελοποννήσου), με τα οποία εκφράζονται οι γνώμες (σύμπτωτες) των εν λόγω υπηρεσιών για την αναγκαιότητα της διελεύσεως των πηγαίων και ομβρίων υδάτων, μέσω της ευρύτερης ιδιοκτησίας του αιτούντος και οι απόψεις αυτών των υπηρεσιών (σύμπτωτες) για την άρση της υφισταμένης απαλλοτριώσεως και τη σύσταση δουλείας διοχετεύσεως των, ως άνω, υδάτων.

Περαιτέρω, η αρμοδία υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας (Δ/ση Αξιοποιήσεως Εγγ/κών Έργων και μηχανικού εξ/σμού) με το υπ' αριθ. πρωτ.

14071/9-9-2003 έγγραφό της αναφέρει ότι η τάφρος T1 (Βασικό στοιχείο του εγγειοβελτιωτικού έργου, που κατασκευάστηκε στην απαλλοτριωμένη εδαφική έκταση) είναι απαραίτητη για την αποστράγγιση της ευρύτερης περιοχής από τα όμβρια και πηγαία ύδατα.

II. 1. Με βάση τις παρατιθέμενες στην αριθ. 545/2000 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. διατάξεις ουσιαστικού δικαίου που διέπουν την υφισταμένη αναγκαστική απαλλοτρίωση (Βλεπ. γνωμδ., υπό στοιχεία Πα', β' και γ' - III α', β' - IV α', β', γ' - V και VI), όπως οι διατάξεις αυτές ερμηνεύονται στο οικείο μέρος της, εν λόγω, γνωμοδοτήσεως και, συμπληρωματικώς, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 2α παρ.1,2 και 3 του Β.Δ. της 29/30 Απρ. 1953, που θέτουν ανατρεπτική προθεσμία έξι (6) μηνών για την υποβολή αιτήσεως ανακλήσεως συντελεσμένης αναγκαστικής απαλλοτριώσεως από τους προς τούτο νομιμοποιούμενους και ενόψει του γεγονότος της από μακρού χρόνου παρόδου αυτής της ανατρεπτικής προθεσμίας, επί του, κατά το ερώτημα, προβαλλομένου αιτήματος προσήκουσα είναι και πάλι αρνητική απάντηση, σύμφωνα με όσα διαλαμβάνονται αναλυτικώς στην προαναφερομένη γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., υπό τις σκέψεις της οποίας επανελέγχεται το ίδιο, μη παραλλάσσον βασικώς κατά την ιστορική και νομική βάση, ζήτημα της νόμιμης ανακλήσεως συντελεσμένης απαλλοτριώσεως και τα, εξ αυτού του ζητήματος αναγκαίως και λογικώς, συνεπόμενα .

2. Προς πληρέστερη, πάντως, κατατόπιση του ερωτώσας υπηρεσίας και διευκόλυνσή της για την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου προβλήματος προστίθενται και τα εξής: Πρώτον ότι, υπό το δεδομένο και μόνο της χρησιμοποίησεως του απαλλοτριωθέντος ακινήτου για το σκοπό για τον οποίο αυτό απαλλοτριώθηκε, η Διοίκηση δεν υποχρεούται να προβεί στην ανάκληση της, κατά τα προεκτιθέμενα, συντελεσμένης απαλλοτριώσεως (Βλεπ. Σ.τ.Ε. 1364/2000 7μελ. ΔΔ13. 422- ΕλΔ 42, 1124). Δεύτερον ότι η υπέρ του Δημοσίου σύσταση πραγματικής ή και προσωπικής δουλείας διοχετεύσεως υδάτων (ομβρίων και πηγαίων) προβλέπεται ειδικώς στον νόμο περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων (παλαιότερα ΒΔ της 29/30 Απρ.

1973, άρθρ. 1 σήμερα Ν. 2882/2000, άρθρ.1) και επιβάλλεται αποκλειστικώς και μόνο κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού. Ενόψει αυτού του δεδομένου και της βεβαιουμένης υπάρξεως αναγκών, των οποίων η ικανοποίηση που αντιστοιχεί σε σκοπό δημοσίας ωφέλειας, η ανάκληση της συντελεσμένης, κατά τα ανωτέρω, απαλλοτριώσεως και η, κατ' ακολουθία αυτής, ματαίωση του σκοπού της απαλλοτριώσεως και, ακολούθως, η κήρυξη νέας αναγκαστικής απαλλοτριώσεως με σύσταση πραγματικής ή προσωπικής δουλείας, δεν μπορεί να αιτιολογηθούν ούτε ως νόμιμες, ούτε ως εξυπηρετούσες τα έννομα συμφέροντα του Δημοσίου.

III. Με βάση τα προεκτεθέντα, σε συνδυασμό προς τα διαλαμβανόμενα στην υπ' αριθ. 595/2000 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. Ε' Τμ., στο υποβληθέν ερώτημα αρμόζει αρνητική απάντηση. —

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 2-12- 2003

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

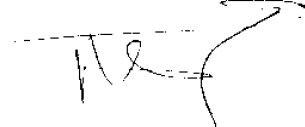

Κωνσταντίνος Μπακάλης

Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ

Ο Εισηγητής

Νικήφορος Κανιομπρας

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους